

Landsting och regioner
Ekonomidirektörer Lt
Budgetdirektörer Lt
Redovisningsdirektörer Lt
Finansdirektörer Lt
Landstingsekonomer

Planeringsförutsättningar för åren 2013–2016

I detta EkonomiNytt presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt taxeringsutfall augusti
- Utfall befolkningsstatistik per den 30 juni 2013
- Löne- och prisförändring för landsting
- Statsbidrag för kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess
- Nya instruktioner till modellen Skatter & bidrag

Vi har gjort en liten upprevidering av skatteunderlagsprognosen för år 2012 till följd av det preliminära taxeringsutfallet och en marginell nedrevidering av utvecklingen 2013. Prognosen för år 2015 och 2016 är uppreviderad, främst till följd av SCB:s nya befolkningsframskrivning.

Stabilt skatteunderlag trots bräcklig konjunktur

Den ekonomiska utvecklingen har under årets början varit fortsatt svag såväl internationellt som här på hemmaplan. Förhoppningarna om en stabilare tillväxt har dock gradvis stärkts och vi förutser att konjunkturen stärks framöver. Återhämtningen blir dock inledningsvis svag. Vi bedömer att svensk BNP i år växer med 1,1 procent och nästa år beräknas tillväxten bli 2,4 procent.

Den måttliga tillväxten innebär att arbetslösheten dröjer sig kvar kring 8 procent. Det är först en bit in på nästa år som läget på arbetsmarknaden mer påtagligt börjar förbättras. Det svaga arbetsmarknadsläget i kombination med en fortsatt stark krona håller tillbaka pris- och löneutvecklingen. Det låga inflationstrycket begränsar tillväxten i skatteunderlaget. I reala termer, dvs. efter avdrag för pris- och löneökningar, är däremot skatteunderlagets tillväxt fortsatt stark i år. Nästa år begränsas tillväxten av sänkta pensioner.

Åren 2015–2016 växer skatteunderlaget med över 2 procent i reala termer. Den starka tillväxten är ett resultat av den återhämtning som beräknas ske på arbetsmarknaden. Både 2015 och 2016 växer sysselsättningen med omkring 1,5 procent. Tillväxten i svensk ekonomi kan till stor del återföras på inhemsk efterfrågan – såväl konsumtionen som investeringarna växer snabbt. En viss återhämtning sker också internationellt, men tillväxten på viktiga svenska exportmarknader som t.ex. euroområdet bedöms även fortsättningsvis bli svagare än tillväxten i Sverige.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin
Procentuell förändring om inte annat anges

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BNP*	3,7	1,1	1,1	2,4	3,5	3,7	2,7
Sysselsättning, timmar*	2,4	0,7	0,1	0,4	1,5	1,7	0,7
Öppen arbetslöshet, nivå	7,8	8,0	8,1	7,9	7,4	6,7	6,5
Timlön, nationalräkenskaperna	2,7	2,9	2,4	2,9	3,2	3,6	4,0
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,5	3,0	2,7	2,7	3,0	3,6	4,0
Konsumentpris, KPIX	1,1	1,1	0,6	1,0	1,4	1,7	1,7
Konsumentpris, KPI	3,0	0,9	0,1	1,1	1,9	2,3	2,6
Realt skatteunderlag**	2,4	2,0	1,5	0,9	2,1	2,2	1,5

*Kalenderkorrigerad utveckling.

** Korrigerat för regeländringar.

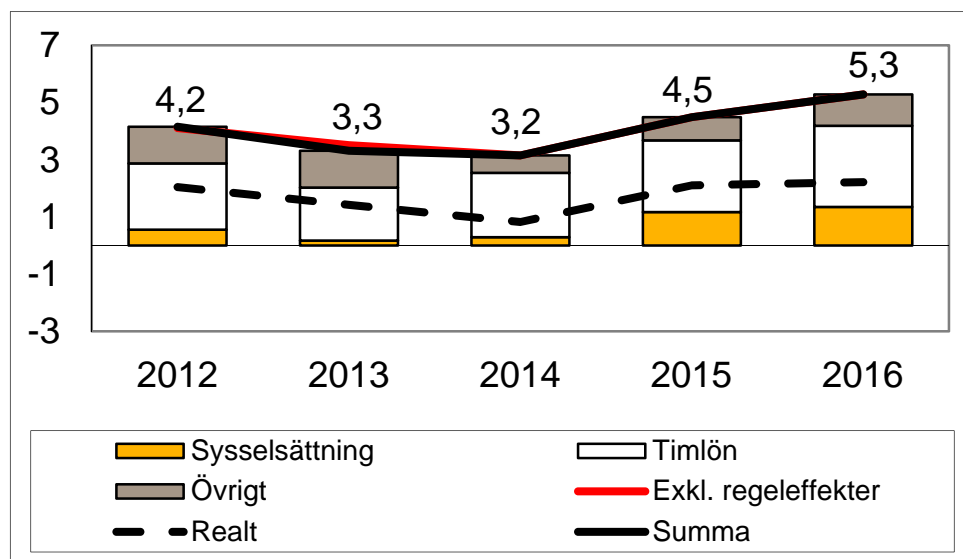
Den fortsatta lågkonjunkturen innebär att priser och löner utvecklas långsammare än normalt. Men i takt med att resursutnyttjandet stiger ökar också pris- och löneökningstakten. Under 2013 och 2014 ökar timlönerna med knappt 3 procent för att sedan öka med 4,0 procent år 2016. Den underliggande inflationen (KPIX) stiger samtidigt från 0,6 till 1,7 procent.

Andhämtningspaus för skatteunderlagstillväxten

Skatteunderlagsprognosen bygger på den samhällsekonomiska bild som beskrivs i MakroNytt nr 2/2013 och som sammanfattas under rubriken ”Stabilt skatteunderlag ...” här ovan.

Det preliminära taxeringsutfall för år 2012 som Skatteverket publicerade den 8 augusti (se <http://www.skatteverket.se/foretagorganisationer/formyndigheter-kommuner/taxeringsutfallet.4.18e1b10334ebe8bc80004753.html>) indikerar en något större ökning av avtalade pensionsinkomster år 2012 än vi förutspådde i vår förra prognos (se EkonomiNytt 9/13). Vi räknar således med att skatteunderlaget under 2012 växte i historiskt genomsnittlig takt. I år väntas lägre lönehöjningar och något mindre ökning av arbetade timmar medföra en dämpning av skatteunderlagstillväxten, se diagram 1. Nästa år beräknas skatteunderlagets tillväxt avta ytterligare trots större lönehöjningar och sysselsättningsökning i samma storleksordning som i år. Det förklaras främst av att den automatiska balanseringen av allmänna pensioner bidrar till att pensionsinkomsterna knappt ökar alls.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter
Procent respektive procentenheter

Åren närmast därefter väntas en konjunkturell återhämtning med stark sysselsättningsutveckling och större löneökningar samtidigt som även pensionsinkomsterna ökar snabbare. Då får vi också rejäl skatteunderlagstillväxt.

Mindre lönesumma och större transfereringsinkomster än förutspått 2013

Som framgår ovan har vi reviderat upp prognosen för år 2012 till följd av det preliminära taxeringsutfallet. Enligt nationalräkenskaperna var den utbetalda lönesumman mindre än vi förutspått första halvåret 2013. Detta motverkas till stor del av att annan statistik visar att vi underskattat inkomster av såväl sjukpenning som arbetslöshetsersättningar, varför nettoeffekten på skatteunderlaget är marginell (tabell 2).

Prognosen för år 2015 och 2016 är uppreviderad. Det beror främst på att SCB:s nya befolkningsframskrivning visar större ökning av befolkningen i arbetsför ålder, med en uppjustering av vår prognos för arbetade timmar som följd. Dessutom har pensionsinkomsterna reviderats upp dessa år på grund av att vi nu förutser svagare bromsverkan av den automatiska balanseringen.

Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring

	2012	2013	2014	2015	2016	2012–2016
SKL, aug 2013	4,2	3,3	3,2	4,5	5,3	22,1
ESV, jun 2013	4,3	3,4	3,3	4,1	4,8	21,7
SKL, apr 2013	4,1	3,4	3,2	4,0	4,7	21,0
Reg. Apr 2013	3,7	4,0	2,8	4,3	5,1	21,5
Reg. Sep 2012	4,1	4,1	4,2	4,8	4,5	23,7

Regeringens septemberprognos för 2012 och 2013 har fastställts som uppräkningsfaktorer för utbetalning av preliminär skatt.

Jämförelse av prognoser

Skillnaden mellan SKL:s, Ekonomistyrningsverkets (ESV) och regeringens prognoser är förhållandevis stor. ESV prognostiserar något starkare skatteunderlagstillväxt än SKL år 2012 – 2014, men betydligt svagare utveckling än SKL 2015 och 2016. Den viktigaste förklaringen är att ESV:s prognos baseras på en mer utdragen återhämtning på arbetsmarknaden än vad SKL räknar med. Det är också märkbara skillnader beträffande prognoserna för grundavdrag och beskattningsbara transfereringar inklusive pensionsinkomster.

Prognosen för år 2012 i regeringens vårproposition visar mindre ökning av pensionsinkomster och större grundavdrag än SKL:s. För år 2014 förutsåg regeringen större ökning av lönesumman och pensionsinkomsterna än SKL nu räknar med. Regeringens prognoser för de kommande åren utgår från en lägre löneökningstakt och långsammare ökning av beskattningsbara transfereringar inklusive pensioner än enligt SKL:s prognos.

Slutavräkningar 2012–2013

Slutavräkning 2012

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2, ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december.

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2011 och 2012 till 2,3 respektive 3,3 procent i budgetpropositionen för år 2012. Slutligt utfall för 2011 blev 3,0 och vår prognos i december visade på en ökning av skatteunderlaget med 3,9 procent för 2012. Med den bedömningen uppgick rekommenderad uppbokning i bokslut 2012 till 270 kronor per invånare den 1.11.2011.

SKL:s reviderade prognos enligt detta cirkulär visar en ökning av skatteunderlaget med 4,2 procent för 2012. Med denna högre uppräkning uppgår prognosen för avräkning 2012 till 328 kronor, vilket medför en korrigering på 58 kronor per invånare 1.11.2011 jämfört med bokslut 2012. Jämfört med vår aprilprognos (EkonomiNytt nr 09/13) är det en förbättring med 18 kronor.

Slutavräkning 2013

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2012 och 2013 uppgår till 4,1 procent för båda åren, enligt Budgetpropositionen för år 2013. Uppräkningsfaktorerna innebär en högre uppräkning än förbundets prognos. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2013 blir negativ med –137 kr per invånare den 1.11.2012. Jämfört med vår aprilprognos (EkonomiNytt nr 09/13) är det bara en marginell förändring.

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får från och med år 2013 medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet understiger genomsnittet, dvs för åren 2013 och 2014 med nuvarande prognos. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat.¹

Tabell 3. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år

	2012	2013	2014	2015	2016
Snitt 10 år	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9
Årlig	4,1	3,5	3,2	4,5	5,3
Differens	0,3	-0,3	-0,7	0,6	1,4

Preliminärt taxeringsutfall augusti

Som nämndes i avsnittet för skatteunderlagsprognosen har skatteverket sammanställt ett första preliminära utfall över beskattningsbar förvärvsinkomst fört inkomståret 2012 (taxeringsår 2013). Utfallet finns att hämta på Skatteverkets webbplats:

<http://www.skatteverket.se/foretagorganisationer/formyndigheterkommuner/taxeringsutfallet/laddanertaxeringsutfallet.4.5098f9104ec1b57328000205.html>

Befolkningsutfall per den 30 juni 2013

I våra beräkningar tar vi hänsyn till det befolkningsutfall per 30 juni 2013 som SCB presenterade den 14 augusti. Utfallet finns att hämta på nedanstående webbsida:

http://www.scb.se/Pages/TableAndChart_228191.aspx

Löne- och prisförändring för landsting

Dessa beräkningar bygger på den bild av samhällsekonomin som presenteras ovan. Vi räknar med samma löneutveckling i landstingen som för hela arbetsmarknaden. Revideringarna jämfört med vår förra prognos (EkonomiNytt 09/13) är marginella.

Vi räknar med fallande läkemedelspriser för flertalet år. Det beror bland annat på patentutgångar. Förändringen i högkostnadsskyddet 2012 innebär också att hushållen står för en större del av läkemedelskostnaderna vilket påverkar det pris som landstingen får betala både 2012 och 2013.

¹ Se *RUR i praktiken*, SKL 2013, www.skl.se. Klicka på Ämnen, Ekonomi, God ekonomisk hushållning.

Prisökningarna tar fart i takt med återhämtningen i samhällsekonomin. År 2016 är prisökningarna upp i cirka 3 procent.

Tabell 4. Prognos för LPIK
Årlig procentuell förändring

	2013	2014	2015	2016
LPIK inkl. läkemedel	1,7	2,3	1,8	2,8
– Timlön	2,5	2,5	2,8	3,4
– Socialavgifter	2,5	5,0	1,0	4,3
– Läkemedel	-0,7	-0,3	-0,2	-0,2
– Förbrukning	1,1	1,4	1,8	2,2
LPIK exkl. läkemedel	2,1	2,7	2,1	3,2

Notera att vi här publicerar både prisindex med kvalitetsjusterade löner för landsting (LPIK) som används i SKL:s egna beräkningar och analyser och LPI. Det är endast sättet att beräkna löneförändringarna som skiljer de båda prisindexen åt. I LPIK ska varken förskjutningar i yrkessammansättning eller ålderssammansättning påverka lönepriset.

Tabell 5. Prognos för Landstingsprisindex, LPI
Årlig procentuell förändring

	2013	2014	2015	2016
Landstingsprisindex inkl. läkemedel	1,8	2,5	1,9	2,9
– Timlön	2,7	2,7	3,0	3,6
– Socialavgifter	2,7	5,2	1,2	4,5
Landstingsprisindex exkl. läkemedel	2,2	2,9	2,2	3,4

Statsbidrag för en kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess

Enligt en överenskommelse mellan regeringen och förbundet (se www.skl.se/sjukskrivningar samt EkonomiNytt 04/13) ska 230,8 miljoner kronor av den så kallade sjukskrivningsmiljarden fördelas mellan landstingen i enlighet med hur antalet sjukpenningdagar i sjukfall upp till 2,5 år förändras mellan åren 2012 och 2013.

Denna del fördelas mellan landstingen i enlighet med hur antalet sjukpenningdagar i sjukfall upp till 2,5 år utvecklas i landstinget jämfört med det landsting som visar minst gynnsam utveckling. Beloppet minskas om antalet nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar (SA) ökar. Det är mycket svårt att göra en landstingsvis prognos på hur mycket antalet sjukpenningdagar för sjukskrivningsperioder upp till 2,5 år kommer att utvecklas. Träffsäkerheten i en sådan prognos kan inte väntas bli särskilt god. Därför gör förbundet inte någon prognos. I stället redovisar vi i tabell 6 hur stort belopp som tillfaller respektive landsting om förändringen av antalet sjukpenningdagar mellan helåren 2012 och 2013 procentuellt sett blir samma som mellan första halvåret de båda åren. Detta är inte någon prognos utan endast ett beräkningsantagande.

Tabell 6. Bidrag för insatser för kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess 2013 till respektive landsting, om sjukfrånvaron och nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar följer samma mönster under resten av 2013 som januari–juni
Miljoner kronor

Landsting	Sjukpenningdagar 2012	Förändring av sjukpenningdagar 2013	Andel av bidrag	Bidrag Mnkr
Stockholms län	8 320 730	10,8 %	20,2 %	46,6
Uppsala län	1 506 933	4,7 %	6,5 %	15,0
Södermanlands län	1 088 965	16,2 %	0,8 %	1,9
Östergötlands län	1 596 912	9,2 %	4,7 %	10,9
Jönköpings län	1 397 886	12,4 %	2,7 %	6,3
Kronobergs län	788 686	10,0 %	2,1 %	4,9
Kalmar län	988 771	9,8 %	2,7 %	6,3
Gotlands län	218 716	17,7 %	0,1 %	0,2
Blekinge län	575 556	8,4 %	1,8 %	4,2
Skåne län	4 535 202	12,8 %	8,2 %	19,0
Hallands län	1 197 547	9,7 %	3,3 %	7,6
V:a Götalands län	7 191 817	11,2 %	16,6 %	38,2
Värmlands län	1 071 568	12,5 %	2,1 %	4,8
Örebro län	1 352 336	6,7 %	5,0 %	11,5
Västmanlands län	1 111 593	9,5 %	3,2 %	7,3
Dalarnas län	1 202 956	8,8 %	3,7 %	8,5
Gävleborgs län	1 175 593	16,8 %	0,7 %	1,6
Västernorrlands län	1 145 305	1,4 %	6,1 %	14,1
Jämtlands län	674 365	6,6 %	2,5 %	5,8
Västerbottens län	1 174 018	9,5 %	3,3 %	7,7
Norrbottnens län	1 028 316	7,2 %	3,6 %	8,4
Hela landet	39 343 767	10,5 %	100,0 %	230,8

**Inklusive eventuella effekter av nybeviljade SA. Under första halvåret 2013 ökade antalet nybeviljade SA i femton landsting jämfört med motsvarande period 2012.*

I tabell 6 ovan redovisas förändringen av antalet sjukpenningdagar inklusive effekten av att antalet nybeviljade SA också ökat. Under årets första halvår uppgick förändringen av antalet sjukpenningdagar (i sjukfall av de längder som ligger till grund för statsbidragsberäkningen) exklusive effekten av nybeviljade SA till en ökning med 9,6 procent.

I övrigt gäller följande förutsättningar

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag Lt 2013–2017” på vår webbplats via nedanstående länk:

www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx

Genom att i Excel-filen skriva in den egna läns-koden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sitt landsting.

I prognosunderlaget redovisas beräkningar per landsting av skatter och statsbidrag för åren 2013–2017. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns en tabell som innehåller vissa riktade statsbidrag samt regleringar av anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Av tabellen framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i prognosen eller inte. Tabellen återfinns via rubriken Ämnen, Ekonomi, Budget och planering, Statsbidrag, eller via nedanstående länk:

http://www.skl.se/vi_arbetar_med/ekonomi/budget_och_planering/specificering_vissa_statsbidrag

Uppdatering av modellen ”Skatter & bidrag”

Landsting som använder den nya modellen Skatter & bidrag, kan ladda ner filen för förenklad uppdatering:

Uppdateringsfil-12-13.xls

från vår webbplats via rubriken Vi arbetar med, Ekonomi, Budget och planering, Skatter och bidrag Lt. Följ sedan instruktionerna i filen, eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta EkonomiNytt.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (EkonomiNytt 09/13) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt taxeringsutfall augusti
- Utfall befolkningsstatistik per den 30 juni 2013

Beräkningarna bygger i övrigt på 2013 års skattesatser samt att befolkningen i varje landsting utvecklas i takt med riksprognosen men med hänsyn till historisk trend.

Tidpunkter under 2013

Fler tidpunkter finns på vår webbplats via rubriken Ämnen, Ekonomi, Ekonomikalendern.

- prel* 10 sep Skatteverket presenterar preliminärt taxeringsutfall.
- 18 sep Regeringen presenterar Budgetpropositionen.
- 23 sep Vi publicerar cirkulär och EkonomiNytt om Budgetpropositionen, inkl. preliminära uppgifter om PO-pålägg för år 2014.
- prel* slutet av sep Vi presenterar beslut om eventuell förändring av diskonteringsräntan för RIPS.
- 1 okt SCB presenterar utfall utjämningsystemen.
- prel* 3 okt Skatteverket presenterar preliminärt taxeringsutfall.
- 10 okt Vi publicerar Ekonomirapporten. Oktober 2013, inkl. ny skatteunderlags- och makroprognos.
- nov Bokslutsdagar i Umeå/Luleå, Stockholm, Göteborg och Malmö.
- prel* 18 nov Skatteverket presenterar slutligt taxeringsutfall.
- 19–21 nov Kvalitetsmässan i Göteborg.
- dec Vi publicerar definitiva uppgifter om PO-pålägg för år 2014.
Vi presenterar internräntan för 2014.
- prel* 17 dec Cirkulär om Omsorgsprisindex (OPI) och vårdprisindex (VPI)
- 19 dec Vi presenterar ny skatteunderlagsprognos och MakroNytt 3/2013.
- slutet av dec Vi publicerar cirkulär och EkonomiNytt om redovisningsfrågor 2014.

Gör som 300 andra landstingsekonomer: Prenumerera gärna på nyheter från www.skl.se, området Ekonomi och statistik. Under vårt område Ekonomi (under Ämnen) finns de senaste uppdaterade EkonomiNytten tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan EkonomiNytten.

Frågor om detta EkonomiNytt kan ställas till Mona Fridell (modellen Skatter & bidrag) 08-452 79 10, Bo Legerius (skatteunderlaget och statsbidrag för minskad sjukfrånvaro) 08-452 77 34, Per-Lennart Börjesson (makroekonomi) 08-452 77 55, Jonas Eriksson (landstingsprisindex) 08-452 77 79. Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING
Sektionen för ekonomisk analys

Annika Wallenskog

Mona Fridell

Bilaga

”Prognosunderlag-Lt-2013-2017-12-13.xls”, finns på vår webbplats via följande länk: www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx